

B A J A

vegyes tartalmu hetiközlöny.
Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztői iroda.

hova a lap szellemi részét illető kérdések intőzések.

Vadász-utca Milánus-féle ház
Lapunk csak barmintesen fogadtatnak el. Köziratok nem adnak vissza.

Kindóhívatval:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a kindóhívatvalba — Szanya Lajos könyvnyomdája — küldendő be (Büdingtér, Scheibner-féle ház.)

Előfizetési árak:

Egész évre	5	frt.	kr.
Fél évre	2	50	
Negyed évre	1	30	
Néptanulóknak egész évre	4		
Egyes szám ára	10		

Hirdetési díjak:

Háromhásos petit sor	8	kr.
Nyitólírián soronkint	15	
Helyeg minden bejegyzésért	30	

A városi közgyűlésről.

A f. évi november 12-én tartott közgyűlés tanácskozásánál alatt volt tárgyak közül csak a jelentékenyebbre reflektálunk, mert hiszen az, hogy ki lett legyen igazoló választmány tagjánul megválasztva és egyéb köznyos tárgyak miképen lett elintézésre a közönséget kevésbé érdekelheti — A mi említésre méltó az:

Somogy vármegyének a Boszniába kirendelt fuvarok végett az országgyűléshez felterjesztett nehézsége (grammen) tudatal vétegett.

Nyitra vármegyének az illetékek helytelen kivétele, a fizetések helytelen elkönyvelése s ennek folytán az illetékek számláinak esetekben a már egyszer lefizetett illeték végett újabb zaklatása alkalmából az országgyűléshez felterjesztett panaszát; — továbbá Győr vármegyéről részéről az 1873-ik évi IX. t. c. 15-ik §-a rendeletének, — mely szerint az illeték utáni késedelmi 6 százalékos kamat hat hónapon túl minden fél évben egy százalékkal emeltek — hatályon kívül tétele iránt szintén az országgyűléshez intézett felterjesztése pártolatott és ezek iránt ugyan az országgyűléshez önálló felterjesztést tétetni határozatott, melyben kéri a miniszterin, hogy az illetékek kivételét, a fizetések elkönyvelését szabályozó helyesebb törvényjavaslat benyújtására utasítani, — az uszóság kamat-vételét szedhetése iránt az 1873-ik évi IX. t. c. 15. §-ának rendeletét egyenesen beszűntetni — miután valóban nem lehet ezen törvénynek erkölcsi tekintetbeni rossz hatását és fonákágát elegendőképen hangsúlyozni, mely éles ellentétben áll az 1877-ik évi VIII-ik törvényvel, midőn ez a magán hitelzők mérték-telen és erkölcselen kamat-vételét korlátozza, az államnak, mely mások felett első sorban a morál szabályainak szoros megtartására van hivatala, a zsarolásba szabad kezét enged, — mi által a törvény tisztelése és tekintélye a közvéleményben mélyen alásüljed.

A közgyűlési tárgyak közt említésre méltó még az 1879-ik évre előirányzott költségvetés, mely közel 20 ezer forint hiányt mutatván fel, ennek fedezetére az adóforintok után 20 kr városi pótdó kivételre hozatott javallatba.

Mémelyek ezt 15 krajczárra kívánták leszállítani, és ennek fejében a rég forogó óhajtott és közgyűlési ismételt határozatokban kifejezett tűzjelzőtorony felállítását — melyre 5000 frt van előirányozva — elejtteni.

Ezen nézet ellenében többek részéről nyilvántott ellenmondás folytán végre szavazat által döntetett el a megvitatott kérdés.

Ez által tűzjelző-toronyra előirányzott összeg a költségvetésben meghagyatott, és így a 20 krajczárral javallott városi pótdó elfogadott — Tekintve hogy józanabb megfontolás után, akkor midőn a tüzeset gyors jelzése az egész város károsodását megmennteti, és ki a célt akarja, annak a cél eszközeit is akarnia kell. — s ennél fogva a közgyűlés határozatát mint célszerűt üdvözlünk kell.

a. c.

A gazdasági számvitel szükségé, főkép kisbirtokosainknál.

2. Minden bajon csak akkor lehet segíteni, ha ismerjük az okot ami azt előidézte, és ezt elhárítjuk. A mely gazda tehát birtokának jövedelmét emelni akarja, annak ismernie kell előbb birtoka csekély jövedelmezőségének az okát, és ennek ismeretére csak is a számvitel képesíti.

A kereskedő az üzletében találhat minden nemű áruknak ismerni beszerzési árát, mert számviteli könyveibe be van a jegyezve, és mert azok eladási árát is bejegyzti, mindig tudja, hogy: miféle áru, mi a nyeresége és így tudja azt is, hogy üzletének jövedelme mennyire megen. S ismervén ugy a beszerzési mint az eladási árakat, ha látja, hogy az vagy amaz áru eladási többé nyereséget nem hajt, üzletéből egyszerűen kizárja azt s helyettesíti más oly áruval, mely hasznos ad. Ippen így a méráros is már előre kiszámítja magának a végő marha bevásárlásánál, ha valjon

az uralkodó husarak mellett lesz-e vásárlásán haszna, s hasonlóképen jár el a pék is a liszt-bevásárlásánál.

Sha szorgalmas és takarékos üzletének utána lát, a kereskedő is, a méráros is, a pék is boldogul, s boldogulásuknak alapját okvetlenül részint a helyes számítás, részint a rendszeres és pontosan vezetett számvitelben kell keresnünk.

És mégis a gazdák legnagyobb része még ma is oly nehezen akar a számvittel megbarátkozni, pedig hogy általában haszonnal vagy kárrel jár-e valamely termény előállítás, természetese és így megérdemli-e vagy sem a reá fordított költséget, fáradságot, s ennél fogva, mert a birtok jövedelmét szaporítja, nagyobb gondban részesítendő-e, vagy mert jövedelmet nem hoz, a gazdaságból kiküszöbölendő, arról a gazda is csak igen úgy mint a kereskedő, csakis a rendszeres s pontosan vezetett számvittel képes biztositást szerzeni, mert csak ebből képez kiszámítást, hogy mibe került minden egyes termény előállítás.

Ha tehát a gazda az eddigéig nagyobb haszonnal akar gazdálkodni, ismét számvitelre van szüksége.

3. Általános a panasz mindenfelé, hogy a munkás kéz igen drága, igen helyesen teszi tehát a gazda, ha, ahol csak ezt kár nélkül teheti, igyekszik ebből valamit megtakarítani. A megtakarítások egyik nemét képezi az is, ha oly miveleteket, a melyeket szakmánya is lehet végezteni, miután ez tetemesen olcsóbb kerül, szakmánya végeztetünk.

Igen ám, de hogy valamely gazda erre elhatározassa magát, illetőleg, hogy tudhassa mennyit ígérhet egyik-másik mivelet szakmánya való végeztetésért, tudnia kell, hogy ugyanazon munkát az előbbi években hány napszámos és mily áron végezte, mert csak ha ezt tudja, képes kiszámítani azt is, hogy mily szakmány árak mellett lesz reá nézve ama munka olcsóbb s csak ekkor tudhatja, valjon nem ígért e többet, mint mennyit ama munka valóban megért, amivel magát csinálja meg, vagy nem ígért-e túlságos csekélyt, amivel a munkásokat idegenitendé el a szakmány munkától.

Valamint csak ez esetben képes magának kiszámítani azt is, valjon egy vagy más mivelet nem kerülne-e géppel végeztetve kevesebbe, mint pedig napszám vagy szakmánya.

A »Baja« tárcája.

Egy kiállhatatlan?

— Tárcahesztély. —
Berezik Árpádtól.

Zugó zivatarban, késő éjjel álltam esernyőm biztos asyiuma alatt s nezeem az »B« — mondjuk ki e harmadik személy nevével — Hortenze ablakaira...
Egy az ablakba állított gyertya fogja megmondani, ha egyedül lesz-e holnap.
Egyedül! — meg ne botránkozzanak, nem egy féltékeny férj fog itt szerepelni, mert Hortenze már csak egyes számban állott e világban, de örökötől néhány ferjének bátya Várlaky gróf ki Angliából felény vadluskáutján kívül egy farka különöséget hozot magával.

Hortenze tékozló férje halála után szegényen találta magát, midőn a vén bátya dus évi jövedelmét ígért s adott neki mindaddig — míg elhalt öccsét özvegyen gyász-olmi fogja. Hortenze — eddig könyvelem s jóléthez szokva — habozás után meggyeztetett e feltételben s azóta a cselédekkel környezet a szegény alatt áll, ki bérezné a cselédekkel környezet a szegény asszonyt. — Mint láthatod kedves olvasó, nekem — a novelle szerelmeselem, nem igen könyvelem helyzetem volt s egész viszonyunkat a titok leple fűdi.

A gyertya meggyalt, midőn valaki a sötétben nekem robant.

— Uram! kiálték mégesen.
— Bocsánat — felelt egy edeskos hang.
A saroklámpa világánál megnéztem emberemet.
Két szürke szem hideg iróniával nézett réám s a száj körül grönlandi mosoly vonult végig velőftagyasz-tól.

Emberem elhaladt, de az utca tulsó felén megállt s míg el nem távozám, füccemmel látszótt kísérti.

E nap óta, ha valaki tyúkiszemre taposott, ha oldalba döfött a szorongásban, ha meglokkott — e hideg, e mozdulatlan pohárcsér birtokosa volt. — Akarhol álltam, akarmin mutattam — multságaim közepelet minduntalan ez ember tűnt fel előttem, változtatlan — grönlandi mosolyával.

Végre is meguntam. — Még egyszer találkoznunk csak, de akkor utójára! — volt szilárd fogadóm.

II.

Szerelmeseim nappala: biztató felhőmly borult el a szobán. — Függönyök, bitörök báronyputha — selyemláng hangon susogtak boldogságos regeket — szerelmenről, bárandrókról.

— Könyvezt Hortenze? — kérdém bánatosan.

— A gróf igen kinosz — viszonzá könyvittas hangon.

Lehajtam fejem, — mit szóljak, — mit mondjak e nőnek, — mondjam-e: »hagyd el gazdagságodat s kövess, — én szegény vagyok, — itt tied egy egész gazdagság, adok neked fél szegénységet?« — Ezt nem mondhatám.

— Várjunk, — jövőre minden megváltozik, — biztatám — ha kilitásaim valósnak, de fogsz-e szeretni? — Szeretni — téged? kérdé szagototann.

Mi minden felkűt e hangban! — a szerelmem miliom alkatrészeinek chaosa volt ez.

Lábaihoz borultam, midőn az ajtó megnyílt s — hidegen, változatlanul mosolygott felem egy változhatlanóságában örökös arculat.

Földhöz valék szegve. — Dühölt dagadtak erem, karom vésztérben fölemelkedett s — aztán erőtelens, zsiábbantán lehullott.

Szerelmem jégge dermedtem — meredtem nézett a jelenséget elé.

— A gróf egy negyedóra mulva itt lesz — szólt a tünemény.

Az ajtó becsukódott s 3 eltűnt.

E pillanatban nyertem vissza eszméletemet, felugortam s utána akartam rohanni, hogy összezúzom az embert, ki meglopja szerelmemet. — E titok halálalal járt.

Hortenze visszatartott:

— Az ég, remélekje magát.

— De végre is — kiálték dühölt reszketve — ki ez ember — vagy jobban mondva, ki e kísértet? —

— Florián ur, a gróf kebelbarátja — felelt remegve Hortenze,

— Tehát kéme — úgy lakolni fog.

— Ki tudja? — Ó szerelmem, évekig udvarolt nekem, de mint lehet ily fanay, ily kőbálványarcot szeretni? — választott Hortenze — én féltem tőle s ha kezemet megfogta, gorsós rejtésen fogott el s midőn szerelmem valott — elájultam.

Vagyis ha ocsóbban akar a gazda gazdálkodni, szintén számíthat a szükségére!

4. Minden gazda tudja, hogy mily fontos az állatoknak folyvást lehetőleg egyenlő takarmányozása p. o. a tehennél, hogy a tejelés folyvást egyenlő maradjon sat., és mégis mit látnak annyi gazdaságban? azt, hogy míg a tél elején, még az alomba is bőven jut a takarmányból, annyit raknak az állatok elé, addig tavasz felé még számból sem képes eleget enni a jóság, a minek azután az a következtése, hogy a tehének borja nyomorult kiesi, s az igaz jóság tavaszszal nem bírja az ekét,

Igen de homnét tudja a gazda, hogy mily porciókat adhat egy s más takarmányból állatának, hogy takarmánykészlete tavaszig azok jó táplálása mellett is kitartson, ha fel nem jegyezte, hogy mennyi szénát, sarjút, horlott be a rétről, s mennyi lucernája termett, s mennyire megy egyéb takarmány- és a szalmakészlet?

Hogy tehát a gazda állatait okserűben takarmányozhassa: ismét csak számíthat a szükségére!

Szóval bármely ágát tekintjük is a gazdaságnak, ha a gazda a józan és okserű haladás útjára akar térni; okvetlenül számíthat a szükségére!

A számvitel továbbá a gazdát még tanulásra is ösztönzi. Ugyanis ha egy jóra való, előre törekvő gazda, a számviteltől, p. o. azt látja, hogy neki a csikó nevelés vagy tejtermelés az elmúlt évben szép hasznot hozott, természetesen, hogy jövőre mind kettőre még nagyobb gondot fog fordítani, és így mind azon dolgok körül elég jártassággal, tapasztalattal nem bír, vagy másoktól, vagy könyvekből alaposabban ismereteket fog igyekezni magának szerezni.

Vége a számvitel még takarékosabbá is teszi a gazdát. Igen sok oly apró cseprő kiadás fordul elő minden gazdaságban, a melyeket a gazda évközben épen ezért fel sem veszen, és így a melyek épen azért rögzítést emésztik a birtok jóvédelmét, mert azokat a birtokosnak, számvitel hiányában, összegezve még nem volt alkalma látni; míg ellenben ha a számviteltől a gazda azt látja, hogy az ily apró-cseprő kiadások évenként mily összegekre szaporodnak s mennyire csökkentik a birtok jóvédelmét, akkor okvetlenül gondoskodik fog arról, hogy a melyek mellőzhetőek, jövőre teljesen mellőzessenek, a melyek pedig nem mellőzhetőek, a lehető legkisebb összegekre szállíttassanak.

Teljesen igaz az tehát ama jeles német gazdának, a ki a gazdasági számviteltől azt mondja: hogy egy jó számvitel alapját s tetőpontját képezi egy jó gazdasági üzletnek, s hogy egyszerűsége az képezi kiindulási pontját, minden a gazdálkodás terén való haladási törekvésnek.

Egy munka sem annyira termékeny mint az, a mely az embert arra tanítja, hogy hol kell keresni a jövedelem okát!

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Jövő év május havában Székesfehérvárott mű-, ipar-, kézipar-, gazdasági- és állat-, egyáltalában a magyar korona országában előállított

— Eleget tudok Hortenzé — választom határozottan — vagy én vagy ő éltünk sokáig, egyikünknek meg dolgnak a szinpadon — el a színlátó, vagy — nejzem de sötéten — el vele — a súlyosztó alá.

— Ne Albert — kiméjje életét — eszedék Hortenzé.

— Boldogan élni vagy sehogy.

— De legalább várjon — ne azonnal — folytatá zokogva a szép özvegy.

— Egy perczig sem, isten önnel.

Elrohantam.

E pilanthatan határozottam s határozatom állott: meg kell szabadulnom ez embertől s azután szembezáran a gróffal, kimenteni Hortenzét a gróf kezei közül s bönme tennem akármily módon. Hortenzé szeret a szeretőt né tud áldozni.

Eldűsem sem mertem szólni, de tovább nem maradok némán s ő kedvemért elhagyja gyémántos börtönét.

Hazajövet levelet írtam Floriának.

„Uram! végezünk gyorsan s titokban — tiszteljen meg látogatásával, egyedül leszek. Benfő Albert.”

A levele nem jött válasz, de Florián se mutatta magát.

„Napok mutat és sehol sem találkozunk.

— Ez gyáva is! — gondolám — bárhol találjam, lelovom.

III.

Néhány sort írtam Hortenzének s légyottot kértem tőle, — el a valék határozva tekintetben lépéseket tenni. Szándékomban egy kedvező fordulat is megerő-

termények kiállítására fog megnyitattani. Ó cs. kir. fensége József főherceg kegyeskedett ezen kiállítás védnökségét elfogadni; és miután a magas kormány, valamint Fehér megye és a kiállítás székhelye, a város maga is, ezen országos vállalatot minden irányban hathatós pártfogással lényegesen előmozdítja, a budapesti országos ipar-egyesület ezen kiállítás érdekében egy külön bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Mudrony Soma igazgató, Szabóky A. tanár, Falk Zsigmond, Ráth Károly orsz. képviselő, Posner K. L., Kölbner F. és Adler H., mely példát az ország legtöbb nevezetes intézetei követték. Ezen minden oldalról nyilatkozó érdeklődés, mely ezen vállalat irányában mutatkozik, a legbiztosabb sikert helyezi kiállításba, annyival is inkább, mert ily időnként országos kiállítások a hazai ipar előmozdítására, fejlesztésére és versenyképességére bizonyára sokkal alkalmasabbak mint a nagy világi kiállítások, melyeknél az egyes országok sajátos érdekei természetesen sohasem juthatnak annyira érvényre, mint az a szóbanforgó országos kiállításnál lehetséges, a melyek azonbankivül még, a kiállított hasonlítottan csekélybbről mértékben terhelő költségeknél fogva is sokkal könnyebben hozzá férhetők.

Ezen a szegedi mintájára rendezett kiállítás 17 csoportra van osztva, melyeknek élén országos nevével, az illető szakma legkiválóbb tekintélyeivel találkozunk, ilyenek: gróf Eszterházy Mór, gróf Károlyi Gyula, Korizms László, gr. Andrássy Manó, gr. Nádasdy Ferenc, Gelléri Mór, Bakai Nándor, gr. Zichy Edm. gr. Cziráky János, gr. Forgách A. Kozma Ferenc, Hegedűs Lajos, gr. Haynald Lajos érsek, Hollán Ernő, Gőnczy Pál, gr. Brunsvick Géza és még többen. Tekintetbe véve ezeken kívül még azon körülményt is, hogy a kiállítás elnöke a laukadatlan buzgalom, hasonmenű vállalatok rendezésénél már több ízben érvényesült szakavatottsággal bíró és fényes tehetségű gr. Zichy Jenő, kinek közbenjárása folytán a végrehajtott bizottságnak sikerült a kiállítás iroda főnökeül megnevezni a II. csoport elnökét Lederer Sándor urat Budapestről, ki fardatlan munkása és sokoldalú tapasztalatainál fogva hathatós előmozdítója a kiállítási eszme létesítésének, s ki készséggel vállalkozott azon felettes terhes feladatára, hogy mint a kiállítási iroda főnöke annak belső szervezését és vezetését eszközölje; és hogy végre Fehér megye főispánja Szűgyényi-Marich László új excja a tiszteletbeli elnökséget elfogadta — mindezekből a kiállítás fényes sikere annyival biztosabban várható, mert már máig is sok nevezetesebb kiállított jelentette be a kiállításban való részvételt.

Midőn jelen tudósítást becses lapjában közölni kérem, batorokodom egyuttal t. szerkesztő urat felhívni, sziveskednék, hogy ezen kiállítást azon érdekekkel és figyelemmel kísérem, melyet az valóban megérdemel; hogy ily nemcsak a hivataloskodó fardozásai, hanem művelődési tényezőinknek emelése és fejlődése jól felfogott érdekében is teljesüljenek egész mérvében mindazon várakozások, melyek jogosan ezen kiállításhoz fűződnek.

Becsés kegyébe ajánlva magamat maradok tisztelttel

Frank Károly.

kiáll. irodai tiszt.

sített pár nap mulva egy igen jövedelmező állomás volt nekem igérvé.

Nagynehezen, azaz több arany protektója folytán soraim a címzetthez jutottak. — A válasz másnapra szült; gyanusan forgattam a papírost, össze volt gyürve, mintha többen forgatták volna.

A légyottot Hortenzénal nem tarthattuk s neutralis területen, egy fogadónál kelle végbe mennie.

Egymás mellett álltunk a pamlogon s én csókokkal halmozám el gyöngéd kacsit s elmerültem bámulásukba, a mint a hófehér bőr alatt azok a kevesek, kék cressékek oly költőleg ágaztak szét. — Földabroszom volt e kis kéz, amaz erek csörgedező patakok — folyók.

S a mint nézetem és csókoim és feltekinték imádatomra — megnyílik háta mögött a fal s egy szőnyegjaton ál — Florián lép a szobába.

Most is oly nyugodtan — oly hidegen függesztő rám tekintetét.

Eszeveszetten ugrottam föl helyemből.

— Megkaptalak tehát? — kiálték és örünten neki rohantam.

De ő csendesen visszavonult, meg fogta kezemet s emberfölötti erővel tassított a szőnyegjaton át egy kis útrege.

Hortenzét sikoltani hallottam s megbotolva valami tárgyban a sötét kis kabinetem, fejemet egy burborítóttom. Vér borítá el arcomat s ájtultan rogytam a földre.

E perczben borul Florián a szép Hortenzé lábához, e perczben nyílt meg a szoba ajtaja s tájékozot turva — vadul rohant be a gróf.

Helyi hírek.

— Erzsébet királyné — hir szerint — Irhonba megy telelni, tán a karácsonyi ünnepek után mikor nálunk a tél szigorúbban szokott fellépni. Kíséretében lesznek a mult teliketen kívül, mint halljuk a magyar és cseh főurak közül többen. Irland egáljánál fogva ott a tél sokkal enyhébb, mint nálunk s a királyné egészsége különösen jótékony hatásúnak látszik.

— Hármás gyermekek. Szántóvan eczölt t két héttel egy parasztszany három gyermeket két leányt és egy fiút szült, kik mindannyian életben vannak és jó egészségrek örvendenek. Ez év és különösen e hó e tekintetben igen kiváló miután Nagymartonban e hó 4-én Schreiner Márton odaváló szegény napszamos Bieler Mária nevé neje 3 fiu gyermeket szült, kik még ma is élnek. Nevezetes, hogy e nő az év elején január 14-én jökreket szült, ezek azonban meghaltak. Így e följötte termékeny nő 10 hó leforgása alatt 5 gyermeket hozott napvilágra. A 3 gyermek Károly, Imre és Boldizsár nevre kereszteltetett. Minthogy e szerencsétlen család, kire ilyen nagyon súlyosodik az áldás, nagy nyomorúságban teng, a „Sopron” szerkesztősege felhívja az emberbarátokat, hogy külljenek számára ruhameitkiben vagy pénzben is segédelmek.

— Baracsán f. hó 11-én délután midőn ép bucsú tartottat a faluban hir szerint tíz ütött ki, mely több órán keresztül dühöngött, az okozott károkról közelebbi hirt még nem vittünk.

— Az esős idő beállta kivánatosossá tenné, hogy városi hatóságunk a járdák tisztántartásáról és kellő számú átjárásokról gondoskodjék, hogy a mostani ázsiai állapotnak, mely minden tisztesség embert a szobából kiléptést visszarszant, eleje vételessék.

— Az önkéntesek ismerkedési estélye Budapestben s a — hadügyminiszter. Két hét óta készülődnek a helybeli egy éves önkéntesek arra a lakomára, melyen a különböző ezredbeliek egymással „ünneplésen megismerkedni szándékoztak. A terv az egyes ezredparancsnokok részéről némi ellenzéret talált, különösen az nem tetszett az ezredes uraknak, hogy az önkéntesek ez alkalomra rendező bizottságot választottak elnökkel s jegyzőkökkel. A főhadparancsnok ur, Edelsheim Gyulay báró azonban feltétlenül megadta az engedélyt, mert — ugymond — az estély a katonai szellemet fogja fejleszteni az önkéntesekben. Végre tegnapelőtt este a Hungaria dísztermében megtartották az estélyt. Jelen volt közel 400 önkénytes, a tiszti karból is többen vettek részt. Mondtak számos toasztot, — volt czigányzene, pohársörgés, éljenkiáltás, dal és jövedű bőven. Ugyanezen emeleten lakik a közös hadügyminiszter B. y. l. a n. r. Heidt gróf kíséretével. A miniszter ötélfélig dolgozni szokott, s ez ideig az önkénytesek áthalatszó vidám zaját csak eltűrte, de ötélför, mikor teküdni készült, átküldé komornyikját a mulatókhoz, hogy „legyenek csendesen vagy takarodjanak haza, mert ő aludni akar.” E felhívásra — írja a Gyorsf. — az önkénytesek beláték, „miserint eléggé ismerik már egymást” s haza mentek. Ehez ugyhiszem nem kell commentár, gyönyörű szímben tünteti fel az uralkodó katonai szellemet, mely meg engedi azt is, hogy miután Excellenciája a hadügyér aludni akar, takarodjon haza egy egész tár-

— Végre kezembem vagy! — ordítá dühösen s egy ostort forgatva a térdelőkhöz sietet, az ostor süvöltött a levegőben s metszőleg hullott alá Floriánra.

Florián pedig változhatlan ironikus mosolyával fölkel és szült:

— Csak én vagyok barátom.

A gróf, ki eddig dühösen se hallott — se látott — legjobb barátja láttára öntudatlanul tántorgott vissza.

— Te Florián! — hörgé eszméletlenül.

— Igen barátom, — viszszá amaz s zsebéből két pisztolyt húzott elő, lám, el valék készülvé.

A gróf kezéből kiejtő ostort és tehetetlenül rogyott egy karszékre.

Nyelvét a guba ütötte meg.

IV.

Néhány nap mulva meglátogatám Hortenzét s beléptemkor első tekintetem Floriánra esett, ki a szép özvegynek kezét csókol.

Hevesen kiejtőkhöz rohantam.

— Csendesen Albert — szült Hortenzé boldog mosolylyal — legjobb barátomnak talán csak szabad kezemet nyújtom?

— Legjobb barátjának? kérdém ámtultan.

Florián ajánlá magát, ajka körül most is ama kiállhatatlan vonás mosolygott (bocsánat s kifejezésért) de abban a két szürke szemben egy sugárt vettem észre, mintha ez ember most igen boldog volna.

Florián azonban, ki — bár lángja már nem lobogott oly egterverőleg — most is szereté Hortenzét —

saság, mely véletlenül katonákból áll, és ugyan azon szállodában gyűlt össze. Kifüggő finomságot árul el Exzellenziájá részéről hogy magas rendeltet. Komonnyika jál áttal adta tudtára a társaságnak.

— *A jövő évben Székesfehérvárrt tartandó országos kiállítás vidéki bizottságba Bácsme gyéből a következő urak vannak megválasztva: Dr. Hauser Mór polgármester Bajáról, Antonovics Lajos főbírtokos és gőzmalomtulajdonos Szabadkáról; Merényi Dezső Zentáról; Magyar Imre főbírtokos Szabadkáról; Schinner és Berleg iparosok Bajáról. Hiszszük, hogy ez urak egy kis tevékenységet is fognak kifejtetni arra nézve, hogy Bácsme gyé méltóképen legyen képviselve a kiállításban.*

— *Távorszky és Parsch* zenemű kereskedésében Budapestn megjelent legújabb zeneműve: Németh Jánosról (Szentirmay Elemér), Párisi közkiállítási emlék, (Album 8-drétű arany-metszéssel.) 1. Plevna nóta. 2. Huzzad cigány. 3. Be szomoru. 4. Csapkebokor. 5. Csak egy szép lány. 6. Budapesti kis barna. 7. Ne menj el. 8. Jurátus nótá. 9. Egy kis lány. 10. Este van a faluban. Zongorára. Ára 1 frt 50 kr. Fahrbach Fülöpötől. „Párisi közkiállítási emlék.” (Album 8-drétű arany metszéssel.) 1. A szép párisi nő, keringő. 2. Sziv dáma, polka. 3. Telefon, mazur-polka. 4. Kakuk, polka. 5. Sebtében, gyors polka. 6. Diák üdvözlő, polka. 7. Csárdás. Zongorára. 2 frt 50 kr. A nevezett darabok ifj. Fahrbach Fülöp karmester által Párisban az „Orangerie” hangversenyben a Tuillériák kertjében adták elő, nagy tetszésben részesültek.

— *Mehner Vilmos* kiadásában megjelent „Petőfi Sándor összes költeményei”-nek 17. 18. és 19. füzeté, melynek ára egyenként 40 kr.

— *Előfizetési felhívás* kapunkk Tarnay (Bándl) János „Villamszikrák” című költeményekre. Ára 1 frt. és ugyaneak Keleteriének „Gyakorlati hit-elemzők” című munkájára, ára szintén 1 frt.

— *Véres drámanak* nyomaira akadtak Czegléd városának délkeleti részén. Több háznak lebontása után az alapok átsátása alkalmával volt kamra helyen csontokra akadtak. Ezek megvizsgáltatván, rájötték, hogy azok női hulla maradvái. Minthogy a kérdéses helyen temető nem volt, csaknem kétségtelen, hogy a lebontott kamra valamely véres tettenek színhelye. Általában az a hír kereng, hogy a talált csontok évekkel ezelőtt üvöl Czeglédn megszállt porosz kereskedő néjének csontjai, a kinek akkoriban Czeglédn híre hamva veszett, s a kinek azóta sem tudtak nyomára akadni.

— *Saindlai jótéremnd.* Vasárnap nov. 17. „A Vörösbaju,” népszimnű 3 felv. — Kedden e szinpadon először „IX. Parancsolat,” vigj. 3 felv. — Szerdán, Tóth Antal jutalmúál bérletszínhetben másodszor adták: „A Zsándár,” népszimnű 3 felv. — Csütörtökön „A Hamupipóke,” szimnű 4 felv. itt először. — Szombat a második bérlet 1-ső számában először adták: „Az Új zsebk.” Sardou szimnűve 5 felv. — Vasárnap „Köszü Jutka,” új népszimnű, Lukácsitól „Vörösbaju” szerzőjétől.

— *Ildá nyitvánás.* A „tépés gyűjtő egyesület” alulról napon felszólva köteltségünknek tartjuk leg-észintűb közönetünknek kifejezti azon t. cz. uraknak és hölgyeknek kis segélyeztetk sebesültjeinket és a mozgásított családját. Fogadják még egyszer hálfánkat. Baja, 1878. nov. 9. Az egyesület nevében Bruck Pál.

nemes lélek volt, kezében tartá a boszu eszközt, de ő Hortenzet boldognak akarta tudni s ha nem ő vele legalább általam legyen az. — Ezért örködtét fölöt-t, ezért intett miniket s ezért nem fogadta el a pár-bánk — ezért mutatta magát inkább jellemtelen gyávánknak.

A gróf tervét sokkal későbbn tudta meg, semhogy légyottunkat megakadályozhatta volna, de kész volt magát felkoldzni, kitette magát a gróf boszujának és hidegen, — szó nélkül türte el — az ostort.

Tudta, hogy e jelenet őt Hortenzé előtt nem len-nél, de csak emelni fogja.

A gróf amaz eseményé óta igen megváltozott. — Hortenzé sokat ápolja és gondolkodik róla s a boldog-talan nem egyszer tört ki keserves könyekbe.

Nem rég megmenekült szenvedésitől, meghalt, vagyonát Hortenzének hagyá, ki amaz esemény óta nőmmé lett.

Sokszor beszélünk erről a kedves Floriánál s meg kell valonan e visszatartó külső nemcsak szép lelket, de szép szellemet is rejt, igen mulatságos egy ember e kiálthatatlan.*

*) Az újabbban lábrakapott szörnyovellék és sikerült paró-dájára felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

Különféleek.

— *A „milliomosok utcája.”* A világ leggazdagabb utcája valószínűleg a „Tifth Avenue” New-Yorkban. Egyebek között itt lakik dr. Rhinelandér 3 millió dollár, M. O. Roperts 5 millió dollár, Moses Taylor 8 millió dollár, Belmont Ágost ugyanannyi, Róbert és A. Stuart 5 millió, Stevens úr 2 millió, Amos R. Eno 5 millió, Jakob és William Astor 60 millió, A. T. Stewart 50 millió, Lorillard 3 millió, J. Kernochan 2 millió, Wanderbilt 75 millió, Calvert Joves 2 millió, James Gordon Benett 4 millió, Fr. Stevens 10 millió, Lewis Lorillard pedig 1 millió: összesen 16 személy 249 millió dollár évi jövedelemmel.

— *Egy külföldi furdó* társaságban a felett vitakoztak, hogy lehet-e az ijedségnek oly nagy hatása, hogy a mint mondják, az ember néhány óra alatt meg-észülhet.

Némelyek az vitatták lehet, mások hogy nem. — Okvetlenül lehetséges, — mondá a társaság egyik tagja. Hisz az ellenkezőre is akárhány példa van. Önök ismerik X. asszonyt és kétségkívül csodálják szép koromfekete haját. Határozottan állíthatom, hogy e haj tal már szürke volt. Egy nap ugyanis a szép asszony férjét halva találták szobájában. Az özvegy e felett érzett bánatában úgy elbűsülhatta magát, hogy másnap már koromfekete firtokkal jelent meg a ravatálnál.

— *Egy szegény koldus.* „Könyörüljön egy szegény családnak!” — így rimánkodik egy vén koldus az ott elhaladó urhoz. „Fogja barátom ezt a csekélységet,” — mond amaz könyörületen hangon; — „többet nem adhatok; e perczben magam sem tudom, honnét kerítsek pénzt.” — „Tudja mi Meyer ur,” — szól most a koldus bizalmas hangon, „mi régi ismerősek vagyunk: mi szólna hozzá, ha egy pár száz márkával jó kamat és kelő biztosíték mellett kiségetném?”

— *Fatális prógno.* Egy párisi festő éjféltűn két óraker haza felé tart. Az utcán megzölyítia egy ur: „Pardon, uram, tud én fityülni?” — „Ó igen” — válaszolja mosolyogva a festő — „tudok fityülni, de nem valami nagy művészzel.” — „Akkor — nagy — szíves — séget — tehetne — nekem. Itt la — kom a má — sodik emeleten, de ha későn jövök haza — akkor fityülok — fityülok a róza-keningőt — és feleségem ledobja — a kulesot. Ma azonban, egy valamivel — több — et ittam, mint elbírok — nem bír a nyelvem — nem tudok fityülni — ni.” — „Ó kérem szívesen, elfityülok én a róza-keningőt.” A festő az alak alá lépett és elkezdte fityülni a keringőt. Mindjárt az első taktusok után nyílt egy ablak és a festő nyaka közé egy tál víz zuhant. Egyidejleg felhangzott egy rikácsoló női hang: „Nesze te lump, hát ilyenkor kell haza jönni.”

— *A párisi kiállítás* anyagi eredménye már ismeretes. Belepti díjakból befolyt májusban 1.128,860 frank, júniusban 1.951,103 frank, júliusban 1.823,176 frank, augusztusban 1.969,335 frank, szeptemberben 2.674,104 frank, októberben 2.925,330 frank, összesen 12.621,908 frank. Az 1867-iki kiállítás, mely már ápril elején nyílt meg s ennél fogva 7 hóig tartott, belep-ti díjakból 9.645,417 frankot hozott be. — A kiállítás helyisége s különösen a Mars mező tárgyában Páris városa most alkuozásokban van az állammal. Ed-dig itt katonai gyakorlatok voltak, most ezeket a város falain kívül helyeznék el s itt nagy teli kert állítatnék fel, hol játékok, koncertek s népiünnep tartatnának.

— *A fekete farkas.* Mikor Vieuxtemps, a híres hegedű művész Oroszországban utazott, egy gazdag oroszhoz szállt vendégül. Ebédhez ülve, nem kevésse volt meglepetve, midőn látta, hogy egy fekete tömeg függesztí rá tízes szemcit.

— Ne vegye figyelembe, — jertze meg az urnó. — Ez egy fekete farkas, meg van szelidítve.

Midőn leakart feküdni, ugyanaz a fekete tömeg hevert ajára előtt.

— Ne vegye figyelembe, — szól az inas, — ez a fekete farkas; majd elkereltem innen.

Másnap Vieuxtemps puskalövőket hallott az udvaron.

— Mi az? kérdé.

— Ne vegye figyelembe, — felelék neki harmad-szor, — a fekete farkast lőtték agyon, mert tegnap este szétlépte a szakácsot.

— *Mai számunk* hirdetési rovatában megje-lent Hecksler Sám. sr. „Szerencse jelentésére” felhívjuk a t. olvasóink figyelmét.

Színészet.

Mult vasárnap vagyis f. hó 10-én sikerült elő-badásban színkerült Lukács népszimnűve „A Zsándár.” Ugyan az kerül szüre szerdán f. hó 20-án Tóth Antal ur jutalmúálkál. Tóth ur közönségünkkel egy kegyben áll, hogy meg vagyunk róla győződve, misze-rint ez alkalommal kedvelőnk egyike sem fog hiá nyozni. Keeden, nov 12-én „A Gályarab” előadásn igazán élvezetes estét szerzet nekünk, mi főleg Tóth Antal és Tóth Likának érdeme, ámbar majd kivétel nélkül valamennyi szereplő igen jól betöltötte helyét, csak az a meg-gyűszünk, hogy a sűgő néha oly hévvel „dolgozik”, hogy gyakran túlkijáltja a szereplőt, és ott is forte soufflors, hol a szereplő piano beszél, ajánl-hatjuk tehát neki, hogy néha-néha szundikáljon egy kissé, hogy ráérhessen a színész játszani. Csütörtökön a „Sarga csikó” népszimnű majdnem telt ház előtt adott. Bártái és Bártáinai első felléptével. Bártáfné ugyiszinte Balla és Szép sikerülten énekel nópodaláikért többször zajo-an megtapsoltattak. Tokintvo a mult heti sikerült előadásokat bátran elmondhatjuk, hogy szintár-sulatunk most igen jó, és az igazgatóság mindent el-követ a közönség igényeinek kielégítésére.

Borsszemek.

Ügyvéd irály: — Te, miscoda sok kocsi ment erre? — kérdé X. . . . ügyvéd a väczi utca sarkán egy kollegától. — Lakodalom. — Ki házasodott? — Bruner József contra Klump Amália.

Gyermekkérdés. — Mama! Miért viselünk mi a nagybúciért félg-yaszt? Nem halt meg egészen?

Berlinben befogtak egy socialistát, mivel a csá-szár szidta, piszkolta.

A vallatásnál kérdik töl: — Micsola vallásu? — Keresztény. — Igen de katolicus vagy protestans? — A vallatott rendületlenül feleli: — Detailokba nem ereszkedem.

Egy fiatal hölgy postára megy, hogy megtud-kozza, nem érkezett-e részére levél? — Toste restante? — Nem katolicus, — felelé a szendeség, — zavarba jöve.

A corsórol: — Hogy van napad? — Oh ne is kérdezi, a kétségbeeség jóll . . . pedig mindent elkövetek velet . . . mindig léghuzamba állítom; azután t i z e n h a r m a d i k n a k ú t e m a z e b e d h e z; de semmi sem használ. Mindig baloldali szomszédja kap náthat és jobboldali szomszédja hal meg.

A határon megszölyt egy Molináry baka egy bosnyákok.

— Van e szomszéd nálatok sok koldus? — Nincs. — Az hát igen szép. — Mert nincs kitől koldulni.

Börzertudósítás a multheti időjárásról: Egy kraj-czár ára esőhöz, egy forint ára szől.

— A nemzeti színházban most a nyáron trage-diót adtak. D . . . . . báróné, nem állhatta ki végis e az utolsó felvonás előtt elhagyta páholyát.

Az ajtó előtt várakozó inasát mély álomba me-lve találta.

Art hiszem, mondá a báróné férjének, hogy a mi Jeannukn alighanem . . . . . hallgatódzót z.

A nemzeti ünnep alkalmával Párisban a szökők-utak is görögützel voltak megvilágítva.

A locsogó ház vörösen piros látszótt egy jöképü hazafi egész elragadtatással nézte: — Azt hiszem ember, hogy bor! — mondá elézté-kenyeden.

Az olaszok és francziák a szamarat is oly hasz-nos állatnak tartják, mint a lovat. Mikor lövészenyt tartanak, rendeznek hozzá szamarversenyt is.

Egy alkalommal egy ünneplőt így hirdettek. Harmadik verseny: A szamarak versenye, mely-ben a város előkelősége is résztvesz. . . . .

X. . . . . végtelen cynikus. Van neki egy leánya, ki oly rút, hogy minden házasulandó ifju megszökik előle.

X. . . . . egy este jó kedvel meg a körbe: — Kifüggő vörre tettem szert. — Gazdag? tudományos? előkelő? — Ennél is jobb! . . . . . Végtelemül rövidlöt.

— Hát nem siratót szegény bátyádat, most józ temetéséről? — Siratom, sajnálom, de van egy vizasztalásom. — Hogy, hogy? — Viszontlátom az égben, — felelé a fiú. — Nem fogsz rá ismerni! — Dehogy nem, ha egy vörös örül anygalt meg látok, mindjárt fogom tudni, hogy az az én bátyám.

Szerkesztői üzenetek.

B. B. Bpest. Én nem hiszem hogy én annyira szerelmes, legalább a beküldött költemény egy sejtlen nem szereltem, ha-nem Katzenjammer kifolyása. M. V. Bpest. Igen köszönjük de hosszúsága miatt nem használhatjuk. X. Y. Z. helyben. Nem közöljük. Gorombaközdök ön pri-vative a meenyit vételzik, de erre lapunkat eszközöl nem adjuk.

Nyílt tér*)

BASSO MALVIN Baja
STEIN SIMON Zombor
Jegyekek.

*) E rovat alatt közöltétekért nem vállal felelőséget a szerk.

Feloldozás: JERKOVIC OTMAR.

